

Культура академічного письма

Ломачинська Ірина Миколаївна,
доктор філософських наук, професор

Академічна культура безпосередньо пов'язана з діяльністю ВНЗ та формує загальну довіру у суспільстві щодо якості підвищення кваліфікації та наукових досягнень за рахунок висококваліфікованої професійної практичної спрямованості, науково-дослідної діяльності, специфіки організації та управління навчальним процесом. Критерії зарахування текстових збігів до академічного плагіату визначені Рекомендаціями щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах. висновок про наявність чи відсутність академічного плагіату мають робити кваліфіковані експерти, обізнані як у технічних аспектах виявлення академічного плагіату, так і в сучасному стані предметної області досліджень з урахуванням як результатів роботи комп'ютерних програм, так і інших даних.

Класифікація плагіату (за О.Кузнецовою):

републікація – багаторазова публікація Інтернет-ЗМІ чужої статті під справжнім підписом автора й посиланням на джерело – інше ЗМІ

реплікація – «тиражування» чужого контенту без дозволу автора (часто з помилками, що спричиняє дезінформацію)

творчі переробки – адаптація (скорочення й спрощення тексту для малопідготовлених читачів, що іноді примітивізує й спотворює текст), аранжування чи інша видозміна твору, що є також різновидом плагіату, як і творчий чи дослівний переклад

компіляція – своєрідне укладання з кількох чужих матеріалів свого та редагування без дозволу (сміслового, стилістичного, граматичного правки й скорочення чужого матеріалу)

самоплагіат – це оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів. :

Різновиди самоплагіату:

- автор перевидає роботу в повному обсязі або її частину багаторазово, використовуючи раніше написаний текст, як свою нову роботу.
- використання без відповідних посилань оприлюднених раніше гіпотез, математичних теорем, моделей, алгоритмів, фотографій, таблиць, фактичних даних тощо, які містять наукові результати автора.

До самоплагіату не відноситься:

- текстові збіги, що не містять наукових результатів автора, а стосуються опису стану предметної області та відомих результатів досліджень інших авторів, опису відомих методик досліджень тощо;
- ситуація, коли попередня публікація була підготовлена за участі інших науковців, які є авторами певних її фрагментів. Якщо у роботі використовується саме такий фрагмент, то має бути посилання на попередню публікацію із зазначенням внеску співавтора.
- щодо дисертацій, то попередня публікація наукових результатів дисертацій є вимогою законодавства, тому наявність в дисертації фрагментів раніше оприлюднених наукових робіт здобувача не містить ключової характеристичної ознаки (спроби оприлюднення раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів) і не відповідає поняттю «самоплагіат».

Текстові збіги у тезах:

не є самоплагиатом, оскільки це варіанти однієї й тієї самої публікації, які не претендують на те, що кожний з них містить окремі наукові результати. Разом з тим, при виданні розширених доповідей чи статей за матеріалами наукового заходу видавці мають зазначати цей факт у вихідних даних або групувати такі публікації в окремий розділ, якщо у випуску є інші публікації, не пов'язані з цим заходом, або в інший спосіб надавати відповідну інформацію.

Загальні вимоги до цитування:

- текст цитати береться у лапки, наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі
- цитування повинно бути повним, без скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора
- пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками
- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело
- при непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами) слід бути точним у викладанні думок автора
- якщо необхідно виявити ставлення автора наукової роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак запитання
- якщо автор використовуючи цитати виділяє в ній деякі слова, то слід зробити після тексту спеціальне застереження, поставити крапку, потім тире і вказати ініціали автора процитованого тексту, а застереження взяти в круглі дужки. Приклади застережень: (*курсив наш.* – О. П.), (*підкреслено мною.* – О. П.).

Вимоги до посилань:

Посилання – сукупність бібліографічних відомостей про цитований, розгорнутий або згаданий у тексті документа інший документ, достатній для його загального характеризування, ідентифікування й пошуку

посилання дають змогу перевірити вірогідність і точність поданих цитат, формул, статистичних даних, фактів і відомостей, запозичених з інших видань

посилання дають можливість можливість виявити та знайти першоджерела

посилання дозволяють ознайомитися з літературою з теми дослідження, зокрема з працями, в яких питання висвітлено докладніше, ніж у цій публікації, або аргументовано інший погляд.

Стилі оформлення посилань за вітчизняними стандартами:

10 березня 2017 року набув чинності Наказ Міністерства освіти і науки України "Про затвердження вимог до оформлення дисертації", згідно з яким "... бібліографічний опис списку використаних джерел може оформлятися здобувачем наукового ступеня за його вибором з урахуванням Національного стандарту України **ДСТУ 8302:2015 "Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»** або одним зі стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій".

Приклади посилання за ДСТУ 8302:2015 :

Книга:	Бельтинг Х. Образ и культ. История образа до эпохи искусства. Москва: Прогресс-Традиция, 2002. 752 с.
Нормативний документ:	ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація)
Стаття з періодичного видання:	Сенченко М. Чи вміємо ми читати? // Вісн. Книжкової палати. 2012. № 3. С. 3 - 7.
Електронний ресурс:	Біланюк О. П. Сучасний стан та перспективи розвитку міжнародного туризму в українськопольських відносинах // Економіка. Управління. Інновація : електрон. наук. фахове вид. 2012. № 2. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/eui/2012_2/pdf/12borupv.pdf (дата звернення: 17.06.2013)

Міжнародні стилі посилань для гуманітарних наук:

MLA style (Modern Language Association) – використовується в гуманітарній сфері (мистецтво, література, іноземні мови, релігія, філософія).;

APA style (American Psychological Association) – використовується у суспільних науках (соціологія, право, психологія, історія);

—**Chicago Style (Turabianstyle)** – універсальний стиль для академічних видань та студентських наукових робіт.;

Harvard Referencing style (BSI - British Standards Institution) – використовується у гуманітарних та суспільних науках

Приклади міжнародних стилів цитування:

MLA style	Agur, Anri M., Paul P. Dalley. Grant's Atlas of Anatomy. 14th ed. Philadelphia: Wolters Kluwer, 2017. Print.
APA style	Agur, A. M., & Dalley, P. P. (2017). Grant's Atlas of Anatomy (14th ed.). Philadelphia: Wolters Kluwer
Chicago/ Turabian style	Agur, Anri, and Paul Dalley. 2017. Grant's Atlas of Anatomy. Philadelphia: Wolters Kluwe
Harvard style	Agur, AM & Dalley, PP 2017, Grant's Atlas of Anatomy, 14th edn, Wolters Kluwer, Philadelphia

Дякую за увагу!